

KONKURENCES PADOME

Elizabetes ielā 41/43, Rīga, LV-1010 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 25

(Prot. Nr.19, 2.§)

2002.gada 22.maijā

Par SIA "LER-8" 07.09.2001. iesniegumu un Latgales preses izdevēju asociācijas 24.09.2001. iesniegumu
Lieta Nr.427/01/07/28

Konkurences padome 11.09.2001. saņēma SIA "LER-8" iesniegumu par iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu SIA "Latvijas Televīzija" un SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" darbībās.

Konkurences padome 26.09.2001. saņēma sabiedriskās organizācijas "Latgales preses izdevēju asociācijas" (LPIA) iesniegumu, kurā tika lūgts izvērtēt SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" darbību atbilstību Konkurences likumam.

26.09.2001. Konkurences padome apvienoja SIA "LER-8" un LPIA iesniegumus vienā lietvedībā.

Iepazīstoties ar SIA "LER-8" un LPIA iesniegumiem un citiem lietā esošiem materiāliem, Konkurences padome

konstatēja:

SIA "LER-8" viens no uzņēmējdarbības veidiem ir izdevējdarbība. SIA "LER-8" izdod Krāslavas rajona laikrakstu "Ezerzeme".

LPIA dibinātāji ir SIA "LER-8", SIA "Balvu vaduguns" (izdod laikrakstu "Vaduguns"), SIA "Novadnieks redakcija" (izdod Preiļu rajona laikrakstu "Novadnieks"), SIA "Ludzas zeme" (izdod laikrakstu "Ludzas zeme"), SIA "Brīvā Daugava" (izdod Jēkabpils rajona laikrakstu "Brīvā Daugava"), SIA "Daugavpils pilsētas avīzes "Dinaburga" redakcija" (izdod laikrakstu "Dinaburga"), SIA "Rēzeknes Vēstis" (izdod laikrakstu "Rēzeknes Vēstis").

Viens no SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" pamatdarbības veidiem ir izdevējdarbība. SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" izdod specializētos preses izdevumus "Rīgas Viļņi+" un

"Rīgas Viļņi TV Programma", kuros tiek publicēta informācija par raidorganizāciju pārraidītām programmām. Tāpat SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" izplata SIA "Latvijas Televīzija", a/s "Latvijas Neatkarīgā Televīzija" un citu raidorganizāciju pārraidīto programmu grafikus preses izdevējiem.

SIA "LER-8" 07.09.2001. iesniegumā lūdz izvērtēt SIA "Latvijas Televīzija" un SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" noslēgto līgumu par programmu grafīku izplatīšanu atbilstību Konkurences likumam. SIA "LER-8" apstrīd līguma tiesiskumu, jo uzskata, ka raidorganizāciju programmu grafīki, kas tiek publicēti preses izdevumos, nav autortiesību aizsardzības objekts. Tāpat SIA "LER-8" norāda, ka tiek pārkāpts likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" 24.panta 1.punkts.

LPIA 24.09.2001. iesniegumā norāda uz iespējamo Konkurences likuma 15.panta 1.punkta un 7.punkta pārkāpumu SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" darbībā. Konkurences ierobežojums izpaužas tajā, ka SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" publicē programmu grafikus un ir arī monopolists programmu grafīku izplatīšanā. Savukārt tas, ka SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" pieprasa samaksu par programmu grafīku publicēšanu, ierobežo citu izdevēju iespējas informēt lasītājus par raidorganizāciju pārraidīto programmu raidījumu raidlaikiem. Tāpat LPIA 06.12.2001. vēstulē sniegtā informācija liecina, ka LPIA apstrīd SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" un raidorganizāciju tiesības aizsargāt programmu grafikus ar autortiesībām.

SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" 08.10.2001. vēstulē izsaka viedokli, ka programmu grafīki tiek sastādīti par pamatu ņemot televīzijas darbinieku autoru radītās programmas, tās atlasot un sastādot noteiktā secībā, kas nav nejauša, bet veido vienotu televīzijas programmas tēlu. SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" uzskata, ka programmu grafīki nav uzskatāmi par precīzi Konkurences likuma 1.panta izpratnē, jo attiecībā uz autora darbu nav iespējams izlemt jautājumu vai tas līdzīgi kā prece ir aizstājams, jo autora darbs ir unikāls un vienreizējs.

18.06.1997. Konkurences likuma 15.panta pirmā daļa nosaka, ka "ir aizliegtas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana un deformēšana". Likuma 15.panta pirmās daļas 1.punkts aizliedz vienošanās par "tiešu vai netiešu cenu un tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par informācijas apmaiņu, kas attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem", bet 7.punkts - vienošanās par "darbībām (bezdarbībām), kuru rezultātā cits tirgus dalībnieks ir spiests iziet no tirgus vai tiek apgrūtināta potenciāla dalībnieka iekļūšana tirgū".

Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.panta otro daļu autortiesību subjekti, lai aizsargātu savas tiesības, var vērsties tiesā. Tādējādi strīdi, tajā skaitā arī strīdi vai attiecīgais darbs ir aizsargājams, ir tiesas kompetencē. SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" informēja Konkurences padomi, ka pašlaik tā ir iesniegusi tiesās prasības pret vairāku preses izdevumu, tajā skaitā arī laikrakstu "Ezerzeme", "Brīvā Daugava", "Ludzas Zeme", "Novadnieks", "Rēzeknes Vēstis" izdevējiem par neatļautu programmu grafīku publicēšanu. Konkurences padome uzskata, ka starp laikrakstu "Ezerzeme" un citiem preses izdevumu izdevējiem, kas aizstāv viedokli, ka programmas grafīks nav aizsargājams darbs, un SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" pastāvošais strīds ir tiesas kompetencē.

Konkurences padome norāda, ka likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" 24.panta 1.punktā noteiktās žurnālista tiesības vākt informāciju ierobežo likuma 25.panta 5.punktā noteiktais pienākums ievērot citu personu tiesības, tajā skaitā arī autortiesības.

Konkurences padome ir tiesīga izlemt jautājumu par tirgus dalībnieku darbību atbilstību Konkurences likumam.

Saskaņā ar 18.06.1997. Konkurences likuma 1.panta 10.punktu prece ir ķermeniska vai bezķermeniska lieta vai pakalpojums, kas apmierina kādu vajadzību un kam var noteikt vērtību. Autortiesību likuma 2.pants autortiesības tiesiskā režīma ziņā pielīdzina tiesībām uz kustamu mantu Civillikuma izpratnē. Konkurences padome uzskata, ka jebkuras autora mantiskās tiesības, kuras apmierina kādu vajadzību un kurām var noteikt vērtību, ir uzskatāmas par precīzi Konkurences likuma izpratnē.

Konkurences padome konstatē, ka SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" ir noslēgusi līgumus par tiesībām izplatīt (sublicencēšanas tiesības) un publicēt LTV-1, LTV-2, LNT, Krievijas sabiedriskās televīzija (KST), Krievijas televīzija (KTV) un citu programmu grafikus.

Pieprasījumu pēc informācijas par raidorganizāciju pārraidāmām programmām nosaka attiecīgā televīzijas kanāla uztveramība attiecīgā reģionā. Lielākā daļā no Latvijas teritorijas apraidi nodrošina nacionālās raidorganizācijas. Nacionālās raidorganizācijas ir SIA "Latvijas Televīzija", kas nodrošina programmu LTV-1 un LTV-2 translāciju, a/s "Latvijas Neatkarīgā Televīzija", kas nodrošina programmas LNT translāciju, SIA "TV 3 Latvia", kas nodrošina programmas TV 3 translāciju.

SIA "Latvijas Televīzija" ir piešķirusi SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" tiesības izplatīt un publicēt LTV-1 un LTV-2 raidījumu programmu grafikus, noslēdzot 27.12.2000. *Autora televīzijas raidījumu grafika publicēšanas tiesību līgumu*. Līguma 1.1.punkts piešķir SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" tiesības publicēt LTV-1 un LTV-2 programmu grafikus un izplatīt tās citiem preses izdevējiem.

Līguma 9.7.punkts nosaka, ka līgums stājas spēkā 2001.gada 1.janvārī un ir spēkā līdz 2002.gada 1.janvārim. Tādējādi noslēgtais līgums būtu izvērtējams saskaņā ar 18.06.1997. Konkurences likuma noteikumiem.

Programmu grafiku izplatīšana notiek raidorganizācijām un to pārstāvjiem, kuriem raidorganizācijas ir piešķirušas sublicencēšanas tiesības, izplatot (pārdodot) programmu grafikus preses izdevējiem, un pēc tam preses izdevējiem, publicējot programmu grafikus to izdotajos preses izdevumos. LTV-1, LTV-2 programmu grafiku izplatīšanu preses izdevējiem veic gan SIA "Latvijas Televīzija", gan SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"", pārdodot tiesības publicēt LTV-1, LTV-2 programmu grafikus.

Konkurences padome konstatē, ka LTV-1 un LTV-2 programmu grafiki nav aizvietojami ne savstarpēji, ne arī ar citu raidorganizāciju programmu grafikiem. Par to liecina tas, ka preses izdevējiem ir iespēja iegādāties tiesības publicēt LTV-1, LTV-2 vai jebkuras citas programmas grafiku kā atsevišķu precīzi. Tāpat par to, ka vienas programmas grafiks nav aizvietojams ar citu, liecina pastāvošais pieprasījums no preses izdevēju puses, kas preses izdevumā parasti publicē vairāku programmu grafikus. Par programmu grafiku savstarpēju aizvietojamību liecinātu tas, ka preses izdevēji izvēlētos vairāku grafiku vietā tikai vienu no tiem. Preces (pakalpojuma) savstarpēju aizvietojamību tāpat nosaka tās patērēšanas iespējas. Programmu grafiku patērētājs izmanto, lai iegūtu informāciju par raidorganizāciju pārraidītām programmām. Katras atsevišķas programmas grafiks satur informāciju tikai par attiecīgo programmu.

SIA "Latvijas Televīzija", pārdodot tiesības izplatīt LTV-1, LTV-2 programmu grafikus SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" un izplatot LTV-1, LTV-2 programmu grafikus preses izdevējiem, un SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"", izplatot LTV-1, LTV-2 programmas grafikus preses izdevējiem, darbojas attiecīgi LTV-1 vai LTV-2 programmas grafiku izplatīšanas tirgū. Šajā gadījumā 18.06.1997. Konkurences likuma 1.panta 6., 10.punkta izpratnē par precīzi ir uzskatāmas tiesības publicēt attiecīgi LTV-1 vai LTV-2 programmas grafikus.

Konkurences padome konstatē, ka noslēgtais līgums nesatur vienošanās, kurās līguma puses saskaņotu to, kādas cenas SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" būtu jāpiemēro tālāk attiecībā uz preses izdevējiem, vai citas vienošanās, kas atbilstu 18.06.1997. Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktam aizliegumam.

Starp SIA "Latvijas Televīzija" un SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" noslēgtais līgums nav ekskluzīvs un dod iespēju preses izdevējiem iegādāties LTV-1 un LTV-2 programmu grafikus gan no SIA "Latvijas Televīzija", gan arī no SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"". Tādējādi līguma puses nav vienojušās par tirgus sadali pēc teritorijas, pēc pircējiem, piegādātājiem vai jebkādiem citiem nosacījumiem, ko aizliedz 18.06.1997. Konkurences likuma 15.panta 3.punkts. Tāpat līgums nesatur vienošanās par darbībām (bezdarbībām), kuru rezultātā cits tirgus dalībnieks varētu būtu spiests iziet no LTV-1 vai LTV-2 programmu grafiku izplatīšanas tirgiem vai varētu būt apgrūtināta potenciālā tirgus dalībnieka iekļūšana šajos tirgos.

Noslēgtais līgums nesatur arī citas vienošanās, kas pārkāptu 18.06.1997. Konkurences likuma 15.panta pirmā daļā noteiktos aizliegumus.

Tas, ka SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" pati publicē un izplata programmu grafikus, pats par sevi nevar tikt uzskatīts par Konkurences likuma pārkāpumu, bet būtu jāvērtē kopsakarībā ar SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" kā iespējami dominējošā stāvoklī (monopolstāvoklī) esoša tirgus dalībnieka rīcību, izplatot programmu grafikus. SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" ir tiesības saņemt par sniegto pakalpojumu atbilstošu samaksu.

SIA "LER-8" iesniegumā norāda, ka SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" maldina SIA "LER-8" un citus preses izdevējus, sūtot par programmu grafiku publicēšanu nesamaksātās autoratlīdzības aprēķinus un piedāvājumu noslēgt līgumu par programmu grafiku publicēšanu. Šādas darbības nesatur Konkurences likuma pārkāpuma pazīmes. Arī, lai konstatētu 18.06.1997. Konkurences likuma 17.panta 4.punkta pārkāpumu, kas aizliedz izmantot ļaunprātīgi dominējošo stāvokli, tieši vai netieši uzspiežot netaisnīgus pārdošanas noteikumus citam tirgus dalībniekam, nepieciešams ir tirgus dalībnieka, kuram iespējams tiek uzspiesti netaisnīgi noteikumi, nodoms noslēgt līgumu.

SIA "LER-8" programmu grafikus izplata bez SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" vai attiecīgo raidorganizāciju atļaujām. Turklāt SIA "LER-8" iesniegumā norāda, ka programmas grafiks nebūtu uzskatāms par autortiesību aizsardzības objektu. Tādējādi SIA "LER-8" nav nodoma noslēgt ar SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" līgumu par programmu grafiku publicēšanu un saņemt par atlīdzību atļauju šādām darbībām. Savukārt, iesniedzot prasību tiesā par iespējamo Autortiesību likuma pārkāpumu, SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" izmanto likumīgas procedūras, lai aizstāvētu tiesības, ko tā uzskata par tai piederošām un aizsargājamām.

Konkurences padome pamatojoties uz 18.06.1997. Konkurences likuma 15.panta pirmo daļu un 04.10.2001. Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu

nolēma:

izbeigt lietas Nr. 427/01/07/28 izpēti daļā par iespējamo 18.06.1997. Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas pārkāpumu SIA "Izdevniecība "Rīgas Viļņi"" un SIA "Latvijas Televīzija" darbībās, 27.12.2000. noslēdzot *Autora televīzijas raidījumu grafika publicēšanas tiesību līgumu.*

Konkurences padomes lēmums ir pārsūdzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto lēmumu, saskaņā ar 04.10.2001. Konkurences likuma 8.panta otro daļu, LR Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 1.punktu un LR Civilprocesa kodeksa 24-A nodaļu.

Priekšsēdētājs

P.Vilks